

KONKORDATO SÜRECİNİN ETKİNLİĞİNDE KONKORDATO KOMİSERİNİN ROLÜ

ROLE OF THE TRUSTEE IN COMPOSITION IN THE EFFECTIVENESS OF THE CONCORDAT PROCESS

Gülçin KAZAN*

ÖZ

Hukuk sistemimizde uzun süredir yürürlükte olan iflas erteleme kurumunun hedeflenen amaca hizmet edememesi nedeniyle 7101 sayılı ve 7155 sayılı kanunlar ile yapılan değişikliklerle iflas erteleme kurumu kaldırılarak konkordato kurumu daha detaylı bir şekilde düzenlenmiştir. Yapılan düzenleme ile borçlarını dürüstçe ödeme arzusu ve niyeti olan, ancak mevcut şartlarda yükümlülüklerini tam ve doğru bir şekilde yerine getiremeyen borçlulara, belirli şartlar altında geçici bir süre içerisinde mevcut borçlarda indirim, vade veya hem indirim hem vade tanınması imkanı getirilmiştir. Konkordato Komiseri, konkordato kurumunun etkin, düzenli ve verimli işleyişinde önemli bir yere sahiptir. Konkordato komiserinin görev ve sorumlulukları İİK 290. Maddede sayılmıştır. Özellikle İİK 290/a maddesi “Konkordato projesinin tamamlanmasına kat-

ABSTRACT

Since the bankruptcy postponement institution, which has been in force for a long time in our legal system, could not serve the targeted purpose, the bankruptcy postponement institution was abolished with the amendments made with the laws numbered 7101 and 7155 and the concordat institution was regulated in more detail. With the regulation made, debtors who have the desire and intention to pay their debts honestly, but cannot fulfill their obligations fully and correctly under the current conditions, have been given the opportunity of discount, maturity or both discount and maturity of existing debts within a temporary period under certain conditions. The trustee in composition has an important place in the effective, regular and efficient functioning of the concordat institution. The duties and responsibilities

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü, gulcin.yildirim@izu.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-3877-6774.

Kazan, G. (Ocak 2021). Konkordato Sürecinin Etkinliğinde Konkordato Komiserinin Rolü, *Vergi Raporu*, 256, (101-108).

kıda bulunmak" ifadesiyle komiserlik sürecinin önemini vurgulamaktadır. Konkordato projesinin analizi, sürdürülmesi, denetim ve vergi uygulamaları kapsamında konkordato komiserlerine düşen ödevler bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde konkordato müessesesi genel hatlarıyla el alınmış akabinde komiserlik süreci içerisinde konkordato komiserlerinin görev ve sorumlulukları denetim ve vergi uygulamaları kapsamında açıklanmıştır. Bu bağlamda konkordato komiseri konkordato sürecini yönlendiren ve yöneten en önemli organ olarak karşımıza çıkmakta ve borçlu, alacaklı ve mahkeme arasında köprü görevi görmektedir. Ayrıca geçici ve kesin mühlet süresince yürüttüğü denetim ve gözetim görevi hem projenin başarıya ulaşması hem de borçlunun ve alacaklıların menfaatlerinin korunması açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: İcra İflas Kanunu, Konkordato, Konkordato Komiserliği

JEL Sınıflandırma Kodları: K39, M41, M42.

GİRİŞ

Konkordato müessesesi, 09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 285. ve sonrası maddelerinde düzenlenen bir yeniden yapılanma yöntemidir. Hukuk sistemimizde uzun süredir yürürlükte olan iflas erteleme kurumunun hedeflenen amaca hizmet edememesi nedeniyle 15/03/2018 tarihinde yürürlüğe giren 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 19/12/2018 tarih ve 7155 sayılı Kanun ile İflas Kanununda önemli değişiklikler yapılmış ve iflas erteleme kurumu

of the concordat commissioner are listed in Article 290 of the EBL. Particularly, Article 290 / a of the EBL emphasizes the importance of the commissioning process with the statement "Contributing to the completion of the concordat project". The duties of the trustee in composition within the scope of analysis, maintenance, audit and tax applications of the concordat project constitute the subject of this study. In the first part of the study, the institution of concordat was handled in general terms and then the duties and responsibilities of the trustee in composition within the composition process were explained within the scope of audit and tax practices. In this context, the trustee in composition appears as the most important body that directs and manages the concordat process, and acts as a bridge between the debtor, the creditor and the court. In addition, the audit and supervision task carried out by the trustee in composition during the temporary and final respite is critical both for the success of the project and for the protection of the interests of the debtor and creditors.

Keywords: Enforcement and Bankruptcy Law, Concordat, Trustee in Composition

JEL Classification Codes: K39, M41, M42.

kaldırılarak konkordato kurumu daha detaylı bir şekilde düzenlenmiştir. İcra ve İflas Kanunu'nun (İİK) 285. maddesine göre; "Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyeme tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir. İflâs talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir" denilmektedir¹.

Konkordato, kanunda belirtilen çoğunluktaki

¹ İcra ve İflas Kanunu. "Kanun Numarası: 2004. Kabul Tarihi: 09.06.1932. Yayımlandığı Resmi Gazetenin Tarih ve Sayısı: 19.06.1932.2128". (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.2004.pdf>). Erişim tarihi: 13 Ekim 2020

alacaklıların borçlu tarafından yapılan teklifi kabul etmesi ve bu teklifin kanunda belirtilen diğer şartları da taşıması durumunda Asliye Ticaret Mahkemesince onaylanması sonucunda, borçlu ya belirli bir süre içinde adi borçlarını ödeyebilmesini sağlayan yasal bir imkan ve zorunlu bir anlaşmadır.

Konkordato süreci mahkemece atanan bir veya en fazla üç komiserin gözetiminde yürütülen bir süreçtir. Konkordato anlaşmalarının gerçekleştirilmesi ve yapılabilmesi için Asliye Ticaret Mahkemelerinde bu işlemlerin yürütülmesinden sorumlu kişiye konkordato komiseri denir. Bu bağlamda süreç içerisinde aktif rol alması beklenen komiserlerin yetki ve sorumlulukları önem arz etmektedir. Komiserlerin görevleri İİK 290. Maddesinde sayılmaktadır. Komiserler öncelikle geçici mühlet içerisinde Konkordato Ön projesinin ve proje ekinde sunulan belgelerin analizi ve ilerleyen süreçlerde projenin başarısının değerlendirilmesi noktasında yetki ve sorumluluklara sahiptirler.

Konkordato projesinin analizi, sürdürülmesi, denetim ve vergi uygulamaları kapsamında konkordato komiserlerine düşen ödevler bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde konkordato müessesesi genel hatlarıyla el alınmış akabinde komiserlik süreci içerisinde konkordato komiserlerinin görev ve sorumlulukları denetim ve vergi uygulamaları kapsamında açıklanmıştır.

1- KONKORDATO HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Hukuk sistemimizde uzun süredir yürürlükte olan iflas erteleme kurumunun hedeflenen amaca hizmet edememesi nedeniyle 15/03/2018 tarihinde yürürlüğe giren 7101 sayılı İcra ve İflas

Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması-na Dair Kanun ile 19/12/2018 tarih ve 7155 sayılı Kanun ile İflas Kanununda önemli değişiklikler yapılmış ve iflas erteleme kurumu kaldırılarak konkordato kurumu daha detaylı bir şekilde düzenlenmiştir.

Konkordato alacaklıların belirli bir çoğunluğunun kabulü ile tüm adi alacaklıları içeren ve mahkemenin tasdiki şartıyla yürürlüğe giren mecburi bir anlaşmadır ve borçlunun finansal ve operasyonel durumu hakkında tam bir bilgiye sahip olmayan alacaklıların olası bir iflas sebebiyle uğrayabilecekleri zarara karşı korunması ve aynı zamanda borçlunun mali durumunu iyileştirme imkanına kavuşması ile olası bir iflastan kurtularak varlığını sürdürebilmesini amaçlamaktadır².

Borçlarını vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında olan her borçlu, borçlarını belirli bir vade içerisinde ödeyebilmek ve olası bir iflastan kurtulmak amacıyla İİK'nun 285. maddesi uyarınca asliye ticaret mahkemesine konkordato isteminde bulunabilmektedir. Aynı zamanda alacaklılarda, haklı sebep göstererek borçlu aleyhine konkordato işlemlerinin başlatılmasını yine mahkemeden talep edebilmektedir.

Konkordato başvurusu akabinde ilgili mahkeme, 2004 sayılı kanunun emri gereği, başvuru dosyasında bulunması gereken belgelerin tam sunulduğunu tespit eden ön incelemesini yaptıktan sonra derhal karar verir hükmü gereği, başvurunun ya kabule ya da reddine karar verecektir. Mahkemece yapılan inceleme İİK m. 286'daki belgelerle sınırlı olup, bu aşamada konkordatonun başarıya ulaşma veya borçlunun mali durumunu iyileştirme ihtimali inceleme konusu yapılmamaktadır³. Başvuru dosyasının tam ve eksiksiz olması durumunda mahkemece 3 aylık geçici

² Mürşit UZ. *Konkordato*. (<http://acikerisim.pau.edu.tr:8080/xmlui/handle/11499/27934>). Erişim tarihi: 10 Ekim 2020

³ Murat KESEN ve Orkun TAT. *Konkordato Sürecinde Mühlet*. ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, s.363.

mühlet kararı ile geçici konkordato komiseri veya komiserler kurulu atanır. Aynı zamanda borçlunun malvarlığının korunması için gerekli görülen tüm tedbirlerde mahkemece alınmaktadır.

Üç aylık geçici mühlet süresi mahkeme tarafından süre bitmeden önce borçlu şirketin veya geçici komiserin talebi üzerine en fazla 2 ay daha uzatılabilir (İİK m. 287/IV). Mahkemece geçici mühlet kararı, geçici mühletin uzatılmasına veya geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar ticaret sicili gazetesinde ve Basın-İlan Kurumunun resmî ilân portalında ilân olunur ve derhâl ilgili kurumlara bildirilir (İİK m. 288/II-III).

Geçici mühlet içerisinde mahkeme kesin mühlete ilişkin kararını verir (İİK m. 289/I). Mahkemece kesin mühlet verilmesinin yegane şartı konkordato projesinin başarıya ulaşma ihtimalinin var olmasıdır⁴. Geçici komiser tarafından geçici mühlet bitmeden mahkemeye sunulan son rapor ışığında mahkemece konkordato projesinin başarıya ulaşma imkanı olduğu sonucun varılması durumunda bir yıllık kesin mühlete geçilmesi kararı verilir. Bir yıllık kesin süre gerekli durumlarda yine süre bitiminden önce ve komiserin gerekçeli raporu ışığında 6 ay daha uzatılabilmektedir (İİK m. 289/III-V). Konkordato mühlet süreleri Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1: Konkordato Mühlet Süreleri

Geçici Mühlet	Geçici Mühlet Süresi	3 Ay
	Geçici Mühlet Uzatma Süresi	2 Ay
	Toplam Geçici Mühlet Süresi	5 Ay
Kesin Mühlet	Kesin Mühlet Süresi	12 Ay
	Kesin Mühlet Uzatma Süresi	6 Ay
	Mahkemece İlave Verilebilecek İnceleme Süresi	6 Ay
	Toplam Kesin Mühlet Süresi	24 Ay
Geçici+ Kesin Konkordato Süresi		29 Ay

İİK m. 289/IV, c. 1-2 uyarınca kesin mühlet içerisinde komiserinde görüşü alınarak alacaklılar kurulu oluşturulur.

Kesin mühlet içerisinde borçlunun mali durumunda amaçlanan iyileşmenin gerçekleşmesi yönünde komiser tarafından hazırlanan rapor doğrultusunda mahkeme kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verebilir. Ayrıca yine İİK 292/I maddesinde sayılan nedenlerden dolayı mahkemece kesin mühlet içerisinde konkordato talebinin reddi ile iflasın açılması yönünde kararda verilebilecektir.

2- KONKORDATO KOMİSERİ GÖREV ve SORUMLULUKLARI

Konkordato talebinin mahkemece incelenmesinin ardından, ilgili mahkeme tarafından geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığı ve borçlunun geçici mühlet içerisinde faaliyetlerinin yakından takip edilmesi amacıyla geçici konkordato komiseri atanır. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerekli görülmesi durumunda mahkemece üç tane komiser görevlendirilebilir. İİK m. 287 uyarınca üç komiser gö-

⁴ Hakan PEKCANİTEZ ve diğerleri. İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı. İstanbul. Eylül 2020. s.442.

revlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler arasından seçilir.

Konkordato anlaşmalarının gerçekleştirilmesi ve yapılabilmesi için Asliye Ticaret Mahkemelerinde bu işlemlerin yürütülmesinden sorumlu kişiye konkordato komiseri denir. Konkordato komiserinin görevleri İLK m.290 hükmünde aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak.
- Borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek.
- Bu kanunda verilen görevleri yapmak.
- Mahkemenin istediği konularda ve uygun göreceği sürelerde ara raporlar sunmak.
- Alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli aralıklarla bilgilendirmek.
- Talepte bulunan diğer alacaklılara konkordatonun seyri ve borçlunun güncel mali durumu hakkında bilgi vermek.
- Mahkeme tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Konkordato komiserinde aranan nitelikler, eğitim koşulları ve komiserliğe ilişkin diğer hususlar 30.01.2019 tarih ve 30671 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik" ile düzenlenmiştir⁵. Konkordato talebinde bulunacak firmaların, konkordato talebine ekleyecekleri belgeler yönetmelikte aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

- Konkordato ön projesi,
- Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler,

- Alacaklı ve alacak listesi,
- Karşılaştırma tablosu,
- Makul güvence veren denetim raporu.

Konkordato komiseri geçici ve kesin mühlet içerisinde denetim ve vergi uygulamaları kapsamında görev ve sorumluluklara sahiptir. Konkordato başvuru dosyasında, firmanın mali verileri sunulmaktadır. Geçici mühlet içerisinde, geçici konkordato komiseri bu mali veriler ışığında ve konkordato ön projesinde sunulan yöntemleri dikkate alarak, ön projede sunulan veriler ile mali tablolarda sunulan verilerin doğruluğunu derhal incelenmeli, sayım, envanter, mutabakat ve doğrulamalar yapılmalıdır. Komiser, göreve başladıktan hemen sonra, görev tarihi itibarıyla mali tablo ve envanter incelemesi yaparak mahkemeye ön rapor sunması yerinde olacaktır. Nitekim, kaydi durum ile fiili durumun örtüşmediği durumlar bulunabilmektedir⁶. Geçici mühlet süresince atanan geçici konkordato komiseri öncelikli olarak yukarıda sayılan belgelere ilişkin gerekli ön analiz ve incelemeleri yaparak, şirketin mevcut durumu ile karşılaştıracaktır. Dosya içerisinde yer alan konkordato ön projesinde, işletmenin mevcut durumu, iflas etmesi halindeki durumu ve konkordatonun kabulü halindeki durumu finansal tablolar aracılığıyla sunulmaktadır⁷. Ön proje içerisinde işletmenin hali hazırdaki bilanço ve gelir tablosu, rayiç değer bilançosu, gelir ve nakit akış projeksiyonları yer almaktadır.

Komiser, konkordato ön projesinin gerçekleştirilme potansiyeli, proje içinde sunulan ve rayiç değerler ile hazırlanan bilançoda yer alan varlıkların değerlemelerinin doğru ve yetkili kurumlarca yapılıp yapılmadığı, proje içerisinde sermaye

⁵ Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik. "Yayımlandığı Resmî Gazete, Tarih: 30.01.2019. Sayı: 30671". (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190130-1.htm>). Erişim tarihi: 03 Kasım 2020.

⁶ Ercan BAYAZITLI ve diğerleri. *Konkordato Komiserliği Temel El Kitabı*. T.C. Adalet Bakanlığı, Bilirkişilik Daire Başkanlığı Yayını. Ankara. Eylül 2019. s.105-208.

<https://bilirkişilik.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/372020143425Konkordato-Komiserligi.pdf>

⁷ Murat SERÇEMELİ ve Adem OKUTAN. *Konkordato Projesine Muhasebe Açısından Bakış: Bir Vaka*. Business & Management Studies: An International Journal, s.1510-1529.

artırımına ilişkin taahhüt olması durumunda bunun gerçekleşebilir olup olmadığı konularında ve yine başvuru dosyası içerisinde yer alan makul güvence veren bağımsız denetim raporuna ilişkin incelemelerde bulunacaktır. Bunlar dışında başvuru yapan firmanın süreç öncesindeki mali verileri ile dosyaya sunduğu mali verilerini karşılaştırarak işletme varlıklarında ve sermayesinde azaltıcı işlem olup olmadığını, ödenmemiş sermayenin var olup olmadığı, kar dağıtımı yapıp yapılmadığını, ortaklara borçların ödenip ödenmediğini ve son ara bilanço ile başvuru tarihi arasında başkaca önemli işlemler yapıp yapılmadığı konularında incelemelerde bulunur. Komiserin ön proje içerisinde yer alan ve mahkemeye dosya içerisinde sunulmuş bulunan mali tablolar ile göreve başladığı tarihe ilişkin mali tablolar üzerinde yapacağı ön analizler kritik öneme sahiptir. Bu inceleme sırasında özellikle mal varlığını azaltıcı bir takım işlemlerin tespiti durumunda bu durumun derhal komiserce mahkemeye bildirilmesi esastır.

Geçici konkordato komiseri kendisine görev tebliğinin yapılması akabinde en kısa süre içerisinde ilgili işletme ile iletişime geçerek toplantı planlaması yapar. Yapılan toplantıda şirket yetkilileri ile kendisine verilen görev ve yetkilere ilişkin detayları paylaşmakta ve ilk incelemeyi yapabilmek adına ihtiyaç duyduğu finansal ve operasyonel verileri işletmeden talep etmektedir. İşletme mali tabloları, envanter listeleri, alacak/borç listeleri, çek dökümü, çalışanlara ilişkin bilgiler, yasal takiplere ilişkin bilgiler, varlıkların rayiç değerlerinin tespitine ilişkin çalışmalar vb. bilgi ve belgeler komiserce işletmeden talep edilmektedir. Yapılan toplantılar bir tutanağa bağlanmakta ve süreç boyunca komiserler kurulu karar defterine gerekli kayıtlar düşülmektedir. İşletme mali tabloları süreç içerisinde düzenli olarak komiser ile paylaşmakta, komiser gerekli mali analiz ve denetim tekniklerini uygulayarak ve işletme faaliyetlerini 3 aylık süreç içerisinde gözlemleyerek

ön projenin başarıya ulaşabilme potansiyeli konusunda bir yargıya varmaktadırlar.

Geçici konkordato komiserinin göreve başladığı tarihi takip eden mümkün olan en kısa süre (süre mahkemeye belirlenebileceği gibi uygulamada ilk 15 gün olarak hazırlandığı görülmektedir) içerisinde mahkemeye yapmış olduğu ön incelemeyi içeren bir rapor sunması gerekmektedir. Bu raporun içeriğinde başvuru dosyasında yer alan belgelere ilişkin ve ilgili tarih itibarı ile mali tablolar üzerinde yaptığı incelemeler yer almaktadır. Yine komiser 3 aylık sürenin bitimine yakın makul bir süre içerisinde yapmış olduğu denetim çalışmaları kapsamında sürece ilişkin nihai raporunu mahkemeye sunacaktır. Bu raporda işletme mali tabloları ve 3 aylık süreç içerisinde işletme faaliyetlerine ilişkin yapmış olduğu gözlem ve denetim uygulamaları ışığında geçici mühletin 2 ay uzatılması veya kesin mühlete geçilmesi veya ön projenin başarılı olamayacağı yönünde görüş bildirebilecektir. Bu görüş işletmenin ekonomik yapısı, varlıkları, faaliyet gösterdiği sektör, nakit durumu, borçlanmaların kısa/uzun vadeli olup olmadığı, alacak ve stok devir hızları gibi birçok unsurun bir arada değerlendirilmesi ile oluşacaktır.

Geçici mühletin 2 ay daha uzatılması durumunda komiser süreci aynı şekilde yürütmeye devam edecektir. Aylık mali tablo incelemeleri, işletme operasyonlarına gözlemci olunması, işletme varlıklarının değer tespitine ilişkin varsa yapılması gereken çalışmaların yaptırılması komiserlerin bu süreç içerisinde yine takip ettiği konular olmaktadır.

Komiserin yaptığı incelemeler sonunda verdiği olumlu görüş ve mahkemenin kararı doğrultusunda kesin mühlete geçilmesi durumunda yine konkordato komiserleri geçici mühlette yapmış oldukları denetim çalışmalarını sürdürecektir. Kesin mühlet süresince atanan konkordato komiserinin mühlet içerisinde önemli görevleri bulunmaktadır. Alacaklılar toplantısına hazır-

lık işlemleri ve toplantının düzenlenmesi kesin mühlet içerisinde konkordato komiserlerince yerine getirilir. Komiserlerin kesin mühlet içerisinde geçici mühlete nazaran daha aktif bir rol oynadıkları görülmektedir. Geçici mühlet süresince genel anlamda borçlunun işlemlerine nezaret etme görevini yürüten komiser, kesin mühlet boyunca konkordatonun tasdikine yönelik işlemleri yürütür⁸

Konkordato süreci içerisinde sunulan mali tabloların Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği doğrultusunda tekdüzen hesap planı uygulamaları ve VUK hükümlerine uygun hazırlanmış olması gerekmektedir. Bu kapsamda hem ön projede yer alan hem de süreç içerisinde komiserlere sunulan bilanço ve gelir tablosu VUK esasları doğrultusunda hazırlanacaktır. Ayrıca konkordato süreci içerisinde işletmenin nakit performansını gösteren Nakit Akış Tabloları'nda ayrı bir öneme sahiptir. İlgili tablolar üzerinde yapılacak incelemelerde mali analiz teknikleri komiserler tarafından kullanılan faydalı bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Komiserler hem geçici hem de kesin mühlet içerisinde VUK kanunu özellikle defter ve belgelere ilişkin hükümleri doğrultusunda gerekli incelemeleri yapmalıdırlar. Konkordato süreci, sürece giren firmalar açısından vergisel ayrıcalıklar getirmemektedir. Süreç içerisinde firmaların Gelir, Kurumlar, Katma Değer Vergisi kanunları başta olmak üzere tüm vergi ödevlerini süreç öncesinde olduğu gibi tam ve zamanında yerine getirmeleri gerekmektedir. Benzer şekilde SGK ve İş Kanunu kapsamındaki uygulamalarda aynı şekilde devam etmektedir. Bu noktada komiserler vergi görevlerinin ifası konusunda uyarıcı, gözlemci ve takipçi olmaları beklenmek-

tedir. Örneğin mevcut durumda herhangi bir SGK yapılandırması yapmış bir işletmenin buna ilişkin taksitlerini zamanında ödemesi yada aylık verilecek beyannamelerin zamanında verilmesi ve ödemelerinin yapılması konusunda komiserler yönlendirici ve takipçi olmalıdırlar.

Konkordato komiserlerinin görevlerinin yer aldığı İcra İflas Kanunun 290. Maddesi incelendiğinde kanunun komiserlere gözetmenlik görevinin üzerinde bir sorumluluk yüklemekte olduğu görülmektedir. Komiserler geçici mühlet içerisinde yaptıkları analiz ve denetim çalışmaları sonrasında konkordato projesinin başarılı olacağına dair kanaate varmaları ve kesin mühlete geçiş aşamasıyla aslında projenin uygulanmasına her aşamada katkı sunmak durumundadırlar. Kesin mühlet içerisinde borçlu işletmenin tasarruf yetkisi devam etmektedir. İİK m. 297 uyarınca borçlu bazı tasarrufları hiç yapamazken, bazıları için ise komiserin izni gerekmektedir. Ayrıca mahkeme gerekli görmesi durumunda komiserin işletme faaliyetlerini devam ettirmesine de karar verebilir. Böyle bir durumda borçlunun işletmesi üzerindeki tasarruf yetkisi tamamen ortadan kalkmış olmaktadır. Mahkeme, İİK m. 297'deki işlemler hariç olmak üzere borçlunun mühlet içerisinde yapabileceği işlemler hakkında herhangi bir sınırlama getirmemişse, borçlu tüm işlemleri yapabilecektir. Ancak bu süreç boyunca konkordato komiseri borçluya nezaret edecek ve denetim görevini yerine getirerek borçluyu uyarabilecektir. Borçlu uyarıları dikkate almazsa komiser, mahkemeye müracaat edebilir. Mahkeme bu durumda, borçluyu uyarabilir, borçlunun tasarruf yetkisini kısmen veya tamamen sınırlandırabilir ya da mühleti kaldırarak borçlunun re'sen iflasına karar verebilir.

⁸ Diğdem GÖÇ ve diğerleri. *Konkordato Komiserinin Geçici ve Kesin Mühlet İçerisindeki Görevleri*. İstanbul Journal of Social Sciences, s.46-54.

SONUÇ

Konkordato hukuku güncellenerek 28/02/2018 tarihinde kabul edilen 7101 Sayılı kanununla 15/03/2018 tarihinde yürürlüğe konulmuş ve iflas erteleme kaldırılmıştır. İşletmeler temelde nakit sıkıntısı çekmeleri ve borçlarını vadelerinde ödemede zorluklar yaşamaları nedeniyle konkordatoya başvurmaktadır. Borçlunun mevcut borçlarını ödeyebileceğini konkordato projesiyle ortaya koyması gerekmektedir. Konkordato borçlu işletmeler ve ilişkili alacaklı taraflar açısından önem arz etmektedir. Konkordato kurumu ile borçlu işletmelerin borcunu ödeyebilmesine olanak sağlayacak zemin hazırlanırken; alacaklılar için borçlunun iflasına nazaran daha fazla tutarda alacaklarını tahsil etme imkânı sağlanmaktadır. Böylelikle borçlunun borçları yapılandırılarak ticari faaliyetleri sürdürülebilir kılınmaktadır. Ayrıca her iki taraf için hukuki bağlayıcılığı olan konkordato projesi sayesinde karşılıklı çıkarların dengesi de gözetilebilmektedir.

Konkordato komiseri konkordato sürecini yönlendiren ve yöneten en önemli organlardan birisidir. Konkordato komiseri süreç içerisinde mahkemece kedisine verilen görevleri yerine getirmekte, borçlu, alacaklı ve mahkeme arasında köprü görevi görmektedir. Geçici ve kesin mühletle borçlunun faaliyetlerine nezaret etmesi, denetim ve gözetim görevlerini yerine getirmesi, hem projenin başarıya ulaşması ve borçlunun ve alacaklıların menfaatlerinin korunması açısından kritik öneme sahiptir.

KAYNAKÇA

- BAYAZITLI, E., ALTAY, A., TORAMAN, B. (2019). *Konkordato Komiserliği Temel El Kitabı*.
- T.C. Adalet Bakanlığı, Bilirkişilik Daire Başkanlığı Yayını. Ankara
- GÖÇ, D., ALPASLAN, H. ve GÜNEŞ, M. (2019). *Konkordato Komiserinin Geçici ve Kesin Mühlet İçerisindeki Görevleri*. İstanbul Journal of Social Sciences. Sayı 24.
- İcra ve İflas Kanunu. “*Kanun Numarası: 2004. Kabul Tarihi: 09.06.1932. Yayımlandığı Resmi Gazetenin Tarih ve Sayısı: 19.06.1932.2128*”. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.2004.pdf>). Erişim tarihi: 13 Ekim 2020
- KESEN, M., ve TAT, O. (2019). *Konkordato Sürecinde Mühlet*. ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi. Sayı 2.
- Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik. “*Yayımlandığı Resmî Gazete, Tarih: 30.01.2019. Sayı: 30671*”. (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190130-1.htm>). Erişim tarihi: 03 Kasım 2020.
- PEKCANITEZ, H., ATALAY, O., ve SUNGUR-TEKİN, M. (2020). *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*.
- SERÇEMELİ, M. ve OKUTAN, A. (2019). *Konkordato Projesine Muhasebe Açısından Bakış: Bir Vaka*. Business & Management Studies: An International Journal. Sayı 7.
- UZ, M. (2019). *Konkordato*. (<http://acikerisim.pau.edu.tr:8080/xmlui/handle/11499/27934>). Erişim tarihi: 10 Ekim 2020